หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

GOOD GOVERNANCE OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING WORKING SATISFACTION OF TEACHERS IN SCHOOL UNDER SAKON NAKHON PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

[1]ไอยลดา แสนนา, [2]วันเพ็ญ นันทะศรี และ [3]อภิสิทธิ์ สมศรีสุข

[1]Ailada Saenna, [2]Wanphen Nanthasri and [3]Apisit Somsrisuk

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, ประเทศไทย

Sakhon Nakhon Rajabhat University, Thailand

[1]Ailada.sa66@snru.ac.th, [2]wanphen48@gmail.com and [3]apisit_edu@snru.ac.th

Received: January 4, 2025; **Revised**: January 27, 2025; **Accepted**: January 30,2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาระดับหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 2) ศึกษาระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 4) ศึกษาอำนาจพยากรณ์ของหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

---

[1]นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

[2]รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

[3]อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

และ 5) ศึกษาแนวทางพัฒนาหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2. ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3. หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4. หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีจำนวน 5 ด้าน ได้แก่ หลักความคุ้มค่า (X_6) หลักนิติธรรม (X_1) หลักความมีส่วนร่วม (X_4)หลักคุณธรรม (X_2) หลักความรับผิดชอบ (X_5) โดยมีอำนาจพยากรณ์ ร้อยละ 84.00 5. แนวทางหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีจำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความมีส่วนร่วม ด้านหลักคุณธรรมและด้านหลักความรับผิดชอบ

คำสำคัญ : หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา, ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน

Abstract

The purposes of this research were: 1) to examine the level of Good governance of school administrators under Sakhon Nakhon Primary Educational Service Area office 3. 2) to examine the level of working satisfaction of teachers in school under Sakhon Nakhon Primary Educational Service Area office 3. 3) to determine the relationship between Good governance of school administrators and working satisfaction of teachers in school under Sakhon Nakhon Primary Educational Service Area office 3. 4) to identify the predictive power of Good governance of school administrators that affected working satisfaction of teachers in school under Sakhon Nakhon Primary Educational Service Area office 3. 5) to establish the guidelines for improving of Good governance of school administrators under Sakhon Nakhon Primary Educational Service Area office 3. The research findings are as follows: 1. The Good governance of school administrators under Sakhon Nakhon Primary Educational Service Area office 3 Was overall at the highest

level. 2. The working satisfaction of teachers in school under Sakhon Nakhon Primary Educational Service Area office 3 Was overall at the highest level. 3. The Good governance of school administrators and the working satisfaction of teachers in school under Sakhon Nakhon Primary Educational Service Area office 3 correlation positively at the high level which was significant at the .01 level. 4. The Good governance of school administrators could predict the working satisfaction of teachers in school under Sakhon Nakhon Primary Educational Service Area office 3 in five aspects, namely cost – effectiveness or Economy (X_6), the Rule of Law (X_1), participation (X_4), morality (X_2), and responsibility (X_5). The predictive power showed 84.00 percent. 5. The guidelines for The Good governance of school administrators under Sakhon Nakhon Primary Educational Service Area office 3 comprised five aspects, namely cost – effectiveness or Economy, the Rule of Law, participation, morality, and responsibility.

Keywords: Good governance of School administrators, The working satisfaction of teachers in school

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้มีการบังคับใช้หลักธรรมาภิบาลเป็นหลักการที่สำคัญต่อการบริหารจัดการประเทศ โดยหลักธรรมาภิบาลได้ถูกกำหนดไว้ในหมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ อันเป็นการกำหนดให้รัฐพึงปฏิบัติเพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาประเทศ ซึ่งมาตรา 65 ได้บัญญัติไว้ว่า“รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ (พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีฉบับที่ 2, 2562)

ในสภาพปัจจุบันพบว่า การบริหารจัดการสถานศึกษา ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษานั้น มีการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลเพียงในระยะเริ่มต้นและผู้บริหาร สถานศึกษายังคงบริหารด้วยวัฒนธรรมของการทำงานแบบเดิม ที่มีการใช้พระเดชมากกว่าพระคุณ ยึดตัว บุคคลคือผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหลักมากกว่าการทำงานเป็นทีม ทำให้เกิดการร้องเรียนถึงการไม่ได้รับความเป็นธรรม ความไม่โปร่งใสในเรื่องของการบริหารการเงินและพัสดุ ขาดการตรวจสอบและการมีส่วนร่วมของ ชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัวและองค์กรต่าง ๆ ปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงการขาดหลักธรร

มาภิบาลในการบริหารจัดการในสถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน อันส่งผลต่อคุณภาพของสถานศึกษาและประชากรในวัยเรียน การบริหารการศึกษาในด้านต่าง ๆ (พงษ์ธร สิงห์พันธ์, 2564)

การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญที่จะช่วยให้คนมีความรู้ความสามารถที่จะปรับตัวให้อยู่ในสังคมอย่างความสุข มีการปรับปรุงพัฒนาสังคม ให้เป็นสังคมที่น่าอยู่น่าอาศัยซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545ได้กำหนดความมุ่งหมายของการศึกษาไว้ว่า เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้และ คุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม องค์ประกอบสำคัญในการดำเนินการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาย่อมมีบทบาทสำคัญ ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความตั้งใจในการปฏิบัติงาน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวจักรสำคัญที่จะสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูได้ปฏิบัติงาน ความพึงพอใจในงานเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารทุกระดับพึงสร้างและปลูกฝังให้มีในหน่วยงาน เพราะเป็นหัวใจของการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาโดยครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วม มีความพึงพอใจภารกิจงานต่างๆก็จะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้คือ ทำให้ผู้เรียนเป็นคนดี เก่ง และมีความรู้ (แพรวพรรณ ทาสมบูรณ์, 2565)

จากความเป็นมาแล้วความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่องหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ซึ่งเป็นองค์กรที่มุ่งเน้น การพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู นักเรียน และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง ผลที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้สะท้อนให้เห็นระดับ ความสัมพันธ์ของหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน อันเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญสำหรับผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ เป็นแนวทางประกอบการพิจารณาตัดสินใจปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการบริหารงานในสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

4. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ของหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่กับความพึงพอใจของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

5. เพื่อศึกษาแนวทางหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในปีการศึกษา 2567 จำนวนทั้งสิ้น 1,994 คน โดยจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 181 คน และ ครู จำนวน 1,813 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2567 ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan (1970 อ้างถึงใน วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 191) จำนวน 322 คน สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 324 คน ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามรูปแบบของ Likert’s Scale

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คาวมถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยสามารถสรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้

1.หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ระดับหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวม

หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา	ค่าสถิติ		การแปลผล
	$\overline{X}$	S.D.	
1. หลักนิติธรรม	4.57	0.59	มากที่สุด
2. หลักคุณธรรม	4.54	0.53	มากที่สุด
3. หลักความโปร่งใส	4.56	0.70	มากที่สุด
4. หลักความมีส่วนร่วม	4.57	0.69	มากที่สุด
5. หลักความรับผิดชอบ	4.52	0.75	มากที่สุด
6.หลักความคุ้มค่า	4.55	0.67	มากที่สุด
เฉลี่ยภาพรวม	4.55	0.62	มากที่สุด

2. ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยภาพรวม และรายด้าน

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน	ค่าสถิติ		การแปลผล
	$\overline{X}$	S.D.	
1. ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ	4.49	0.69	มาก
2. ด้านโอกาสและความก้าวหน้า	4.56	0.59	มากที่สุด
3. ด้านการยอมรับนับถือ	4.60	0.53	มากที่สุด
4. ด้านความสำเร็จของงาน	4.60	0.48	มากที่สุด
5. ด้านความรับผิดชอบ	4.60	0.58	มากที่สุด
6. ด้านค่าจ้างและค่าตอบแทน	4.48	0.59	มาก
7. ด้านสภาพการทำงาน	4.49	0.59	มาก
เฉลี่ย	**4.54**	**0.52**	**มากที่สุด**

3. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีความสัมพันธ์กันในทางบวกในระดับสูง (r_{xy} = .892) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน พบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์สูงสุดคือ ด้านหลักความคุ้มค่า (X_6) กับด้านโอกาสและความก้าวหน้า (Y_2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .855 และคู่ที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ด้านหลักคุณธรรม (X_2) กับ ด้านความสำเร็จของงาน (Y_4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .617

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ตัวแปร	X	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	Y
X	1							
X_1	.889**	1						
X_2	.931**	.834**	1					
X_3	.965**	.798**	.866**	1				
X_4	.961**	.810**	.865**	.949**	1			
X_5	.966**	.783**	.889**	.952**	.928**	1		
X_6	.934**	.835**	.832**	.861**	.860**	.884**	1	
Y	.892**	.838**	.780**	.835**	.846**	.844**	.891**	1

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอำนาจพยากรณ์ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา	R	R^2	Adj R^2	b	$S.E._b$	β	$S.E._{est}$	t	Sig
1.หลักความคุ้มค่า (X_6)	.891[a]	.794	.794	.359	.042	.464	.239	8.463**	.000
2.หลักนิติธรรม (X_1)	.907[b]	.823	.822	.284	.042	.321	.222	6.791**	.000
3.หลักความมีส่วนร่วม (X_4)	.913[c]	.834	.833	.139	.048	.184	.215	2.862**	.004
4.หลักคุณธรรม (X_2)	.916[d]	.838	.836	-.208	.055	-.210	.213	-3.757**	.000
5.หลักความรับผิดชอบ (X_5)	.918[e]	.842	.840	.140	.052	.200	.210	2.700**	.007
Constant(ค่าคงที่)				1.287	.111			11.583	.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่นำมาวิเคราะห์ 6 ตัวแปร พบว่า มี 5 ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ หลักความคุ้มค่า (X_6) หลักนิติธรรม (X_1) หลักความมีส่วนร่วม (X_4)หลักคุณธรรม (X_2) หลักความรับผิดชอบ (X_5) โดย ทั้ง 5 ตัว สามารถพยากรณ์ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนได้เท่ากับ .840 หรือร้อยละ 84.00 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ (Standard Error) .210

ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนดิบได้ดังนี้

$$Y' = 1.287+0.359\ (X_6) +0.284\ (X_1) +0.139\ (X_4) -0.208\ (X_2) +0.140\ (X_5)$$

และสามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐานดังนี้

$$Z'_y = 0.464\ (Z_6) +0.321\ (Z_1) +0.184\ (Z_4) -0.210\ (Z_2) +0.200\ (Z_5)$$

5. ผลการศึกษาแนวทางหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีจำนวน 5 ด้าน ที่ต้องได้รับการพัฒนา ประกอบด้วย ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความมีส่วนร่วม ด้านหลักคุณธรรม และด้านหลักความรับผิดชอบ มี 19 แนวทาง พัฒนาหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

อภิปรายผล

การวิจัยหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3 มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงจากมากไปน้อย คือ หลักการมีส่วนร่วม และหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน รองลงมาคือ หลักความโปร่งใส หลักความคุ้มค่า หลักคุณธรรม และหลักความรับผิดชอบตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานต่างๆ ให้ทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน เพื่อนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้วางไว้โดยยึดมั่นในหลักกฎหมายหรือ หลักนิติธรรมเป็นสำคัญอย่างยิ่งในการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา รวมไปถึงการดำเนินงานอย่างโปร่งใส เปิดเผย เที่ยงตรง และสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ มีการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการ ปฏิบัติงานในการบริหารทุกด้าน มีกระบวนการการทำงานที่เปิดเผยตรงไปตรงมา ผู้บริหารสถานศึกษา มีการวางแผนและสำรวจความต้องการในการใช้วัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ ตามความจำเป็น ให้เกิดความคุ้มค่าและประโยชน์ใช้สอยสูงสุด อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาต้องยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม ประพฤติปฏิบัติสะสมซึ่งความดี มีคุณสมบัติที่เสริมสร้างจิตใจให้บุคลากร นักเรียน และผู้ปกครองอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ให้ความยุติธรรมกับทุกฝ่ายและสร้างความสำนึกในความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อครู นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ตระหนักรู้ในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย กล้าที่จะยอมรับในการกระทำ ของตนเองทั้งดีและไม่ดี ดังนั้นจึงทำให้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลักษณาวดี บุญพบ (2564: 112) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความผูกพันต่อองค์กรของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ผลการวิจัยพบว่า หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวม อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า

2. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ตรวจสอบรายด้านพบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการยอมรับนับถือ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านโอกาสและความก้าวหน้า และด้านที่อยู่ในระดับมาก คือด้านสภาพการทำงาน ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ และด้านค่าจ้างและค่าตอบแทนตามลำดับ ครูผู้สอนมีความตั้งใจในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุตามเป้าหมายของงาน ผู้บังคับบัญชาให้การยอมรับในผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอน มีโอกาสเสนอผลงานของตนเองต่อที่ประชุมหรือเผยแพร่ต่อผู้อื่น ครูผู้สอนปฏิบัติงานสำเร็จตามเวลาที่กำหนด มีความพึงพอใจกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการสอนของตนเอง ได้รับโอกาสในการเลื่อนตำแหน่งในการปฏิบัติงานในสายงานที่สูงขึ้น

มีประสบการณ์และความชำนาญในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ธนากร พูลพิพัฒน์ (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในงานของครูโรงเรียนพนัสพิทยาคาร อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ในภาพรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

3. หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีความสัมพันธ์กันในทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .892 (r_{xy} = .892) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาไม่ว่าจะด้านหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทุกองค์ประกอบล้วนมีส่วนสำคัญทำให้ครูผู้สอนมีลักษณะของงานที่ปฏิบัติที่มีขอบเขตของงานที่ชัดเจน มีโอกาสและความก้าวหน้าในทางที่ดี ได้รับการยอมรับนับถือจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน มีความสำเร็จของงาน ทำงานด้วยความรับผิดชอบ ได้รับค่าจ้างและค่าตอบแทนที่เหมาะกับงานที่ปฏิบัติ และมีสภาพการทำงานที่อำนวยความสะดวกเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปริญญา ยกพล (2563, หน้า 108) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลกับความพึงพอใจของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า หลักธรรมาภิบาลกับความพึงพอใจของครูในโรงเรียน โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.575

4. หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 6 ด้าน พบว่า มีจำนวน ทั้ง 5 ด้านสามารถพยากรณ์ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ หลักความคุ้มค่า (X_6) หลักนิติธรรม (X_1) หลักความมีส่วนร่วม (X_4) หลักคุณธรรม (X_2) หลักความรับผิดชอบ (X_5) มีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 84.00 ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการวางแผนและสำรวจความต้องการในการใช้วัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ ตามความจำเป็น และประโยชน์ใช้สอยสูงสุดของทุกฝ่าย สนับสนุนให้มีการกำหนดกฎระเบียบของโรงเรียนอย่างเป็นธรรม เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ในการกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน มีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ในการบริหารและจัดการเรียนการสอน ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปอย่างมีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่และเป็นคนตรงต่อเวลา มีการส่งเสริมให้ ครู และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน นักศึกษา

มีความตระหนักถึงสิทธิ และหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เพลงไพลิน สินธนันชัย (2566, หน้า 189) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานบุคคลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร พบว่า ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ดีที่สุด คือ ด้านหลักความคุ้มค่า (X_6) โดยมีค่า สัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.293 รองลงมาคือ ด้านหลักความมี ส่วนร่วม (X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.238 ด้านหลักคุณธรรม (X_1) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.221 และด้านหลักความ รับผิดชอบ (X_5) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.221 ซึ่งตัวแปรทั้ง 4 ด้านนี้สามารถร่วมกันพยากรณ์การบริหารงานบุคคลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยรวมได้ร้อยละ 84.60 และมีความคลาดเคลื่อน มาตรฐานของการพยากรณ์ เท่ากับ ±0.26480

5. หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีจำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความมีส่วนร่วม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยมีแนวทางการพัฒนาทั้งสิ้น 19 แนวทาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นพื้นฐานสำคัญที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน ด้วยผู้บริหารสถานศึกษาต้องสำรวจความต้องการของครูผู้สอนในการใช้วัสดุ อุปกรณ์ เพื่อการจัดการเรียนการสอน จัดอบรมการใช้ วัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ ตามความจำเป็น และเกิดประโยชน์สูงสุด ผู้บริหารสถานศึกษา จัดทำ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสถานศึกษา ติดป้ายประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสถานศึกษา เพื่อให้ทุกคนได้ทราบ เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและวางแผนงานการดำเนินงานของโรงเรียน บริหารและจัดการเรียนการสอน ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปอย่างมีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และตรงตามความคาดหวังของสังคม มีความซื่อสัตย์และกล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่และเป็นคนตรงต่อเวลา มีการส่งเสริมให้ ครู และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน นักศึกษา มีความตระหนักถึงสิทธิ และหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับเพลงไพลิน สินธนันชัย (2566, หน้า 197-211) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานบุคคลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร พบว่า แนวทางการพัฒนา มี 23 แนวทาง 4 ด้าน คือ ด้านหลักความมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า และด้านหลักคุณธรรม

เอกสารอ้างอิง

_____. (2562) พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีฉบับที่ 2. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 136 (ตอนที่ 56).

จินดามาศ คงชัย. (2564). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2* บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

จุฑาผกา คงน้อย. (2562). *การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มเครือข่าย โรงเรียนหนองกรดก้าวภิวัตน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

ธนากร พูลพิพัฒน์. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาสถานศึกษากับความพึงพอใจ ในงานของครูโรงเรียนพนัสพิทยาคาร อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ปริญญา ยกพล (2563). *การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับความพึงพอใจของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พงษ์ธร สิงห์พันธ์ (2564) *“การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ”* วารสารบริหารการศึกษาบัว บัณฑิต 21 (2) กรกฎาคม-ธันวาคม 2565, 12.

เพลงไพลิน สินธนันชัย. (2566). *การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานบุคคลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษมัธยมศึกษาสกลนคร*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

แพรวพรรณ ทาสมบูรณ์ (2565) *“ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูต่อการบริหารการศึกษา”* วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต 22 (2) กรกฎาคม-ธันวาคม 2565, 26.

ลักษณาวดี บุญพบ. (2564). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กับความผูกพันต่อองค์กรของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 23*.บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2551). *วิธีวิทยาการวิจัย.* กรุงเทพ: สุวีริยาสาสน.